

COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

ADVIES Nr 04 / 98 van 21 januari 1998

O. ref. : 10 / A / 97 / 038

BETREFT : Voorontwerp van wet houdende oprichting van een centraal bestand van berichten van beslag, delegatie en overdracht, alsook tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek

-----

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Justitie, d.d. 9 december 1997;

Gelet op het verslag van dhr. F. RINGELHEIM,

Brengt op 21 januari 1998 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

De adviesaanvraag betreft een voorontwerp van wet houdende oprichting van een centraal bestand van berichten van beslag, delegatie en overdracht, alsook tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek.

De aanvraag heeft meer bepaald betrekking op de aspecten van de persoonlijke levenssfeer, die voortvloeien uit de instelling van een centraal bestand van berichten van beslag, delegatie en overdracht.

Door het voorontwerp van wet wordt in het Gerechtelijk Wetboek, een artikel 1389bis ingevoegd, waarin een definitie wordt gegeven van het centraal register van berichten van beslag, delegatie en overdracht : het is de geïnformatiseerde gegevensbank waar de berichten van beslag, delegatie en overdracht bedoeld in de artikelen 1390, 1390bis en 1390ter worden gecentraliseerd. Ze wordt ingericht teneinde gedwongen tenuitvoerleggingen in het kader van het burgerlijk recht te rationaliseren met inachtneming van de proceseconomie. De gegevensbank wordt *bestand van berichten* genoemd.

Krachtens het nieuwe artikel 1389bis² van het Gerechtelijk Wetboek, wordt de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders beschouwd als de houder van het bestand in de zin van artikel 1, 6 van de wet van 8 december 1992. In die hoedanigheid moet zij alle maatregelen treffen om de registratie, de bewaring en de mededeling van de gegevens opgenomen in het bestand van berichten mogelijk te maken. Ze moet ertoe bijdragen dat de veiligheid en de vertrouwelijkheid van de gegevens opgenomen in het bestand worden gewaarborgd.

In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat de oprichting van het centraal bestand van berichten aan vijf doelstellingen tegemoetkomt, namelijk :

- * het collectieve karakter van alle procedures van gedwongen tenuitvoerlegging versterken door middel van een eenvormige, gecentraliseerde, uitgebreide en efficiëntere organieke openbaarheid;
- * de burgerrechtelijke gedwongen tenuitvoerlegging rationaliseren;
- * de schuldeisers op een meer doeltreffende wijze informeren omtrent de evolutie van de toestand van de schuldenaar;
- * de taak van de griffies en de financiële last voor de Schatkist verlichten;
- * een instrument vormen om het passief te beoordelen van de schuldenaar die met een schuldoverlast te kampen heeft en de mogelijkheid bieden alternatieve oplossingen voor de gedwongen tenuitvoerlegging uit te werken.

Er zijn een aantal bepalingen voorzien om de naleving te waarborgen van de beginselen aangaande de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, vermeld in de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Deze bepalingen worden hieronder besproken.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG :

Het voorontwerp voorziet een bepaald aantal maatregelen die het respect voor de persoonlijke levenssfeer moeten waarborgen, in het bijzonder maatregelen die de veiligheid, de verbetering, de vertrouwelijkheid van de gegevens, evenals de informatie en het recht van toegang van de betrokken personen moeten waarborgen.

1. Het doel van de oprichting van het bestand van berichten wordt omschreven in het nieuwe artikel 1389 bis¹ van het Gerechtelijk Wetboek : de burgerrechtelijke gedwongen tenuitvoerlegging rationaliseren met inachtneming van de proceseconomie.

De niet-naleving van de preventie- en controlemaatregelen die door het voorontwerp worden ingesteld en hieronder worden besproken, wordt strafbaar gesteld.

De Commissie is van oordeel dat de doeleinden van de verwerking, overeenkomstig artikel 5 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, uitdrukkelijk in een bepaling van de wet moeten worden aangegeven.

2. Artikel 1389bis² legt de Nationale Kamer twee middelenverbintenissen op : alle maatregelen treffen die noodzakelijk zijn om de registratie...mogelijk te maken, en anderzijds, de veiligheid en de vertrouwelijkheid van het systeem waarborgen.

Dit deel van de bepaling lijkt overbodig en inopportuun.

Het herneemt immers enkel een deel van de verplichtingen die de houder van het bestand worden opgelegd door artikel 16 van de wet van 8 december 1992, en zou bijgevolg de omvang van deze verplichtingen voor interpretatie vatbaar kunnen maken.

De Commissie is van oordeel dat, om dubbelzinnigheid te vermijden, ofwel de vermelding van de twee middelenverbintenissen wordt geschrapt, ofwel wordt verwezen naar artikel 16 van de wet van 8 december 1992.

3. Volgens het nieuwe artikel 1389bis³, worden de natuurlijke personen die gegevens van het bestand rechtstreeks kunnen registreren, raadplegen, wijzigen, verwerken of vernietigen, met naam aangewezen in een geïnformatiseerd register, dat door de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders, hierna de Nationale Kamer genoemd, voortdurend wordt bijgewerkt.

Artikel 1389bis⁴, voorziet dat de personen die deelnemen aan de verzameling, de verwerking of de mededeling van de in het bestand van berichten geregistreerde gegevens het vertrouwelijk karakter ervan in acht moeten nemen. Zij kunnen evenwel van deze verplichting worden vrijgesteld wanneer het gaat om een gedeeld beroepsgeheim, wanneer zij in rechte moeten getuigen, in het kader van het recht van onderzoek dat op grond van artikel 56 van de Grondwet aan de Kamers wordt verleend, of in het kader van een onderzoek van een zaak door het Toezichtscmité op het centraal bestand van berichten, ingericht bij artikel 1389bis⁸.

4. Om de juistheid van de gegevens opgenomen in het bestand van berichten na te gaan en het bestand te kunnen bijwerken, voorziet artikel 1389bis⁵ dat de Nationale Kamer toegang heeft tot het Rijksregister en het identificatienummer van dat register kan gebruiken. Ze mag dat nummer evenwel in geen enkele vorm aan derden medelen.

De Commissie heeft geen bezwaar tegen deze bepaling, onder voorbehoud dat de toegang tot het Rijksregister en het gebruik van het identificatienummer, door de Nationale Kamer, beperkt zijn tot de gegevens die noodzakelijk zijn voor het houden van het bestand van berichten, namelijk de naam, voornaam, woonplaats, geboorteplaats en -datum, beroep van de beslaglegger of de schuldenaar-beslagene, m.a.w. de gegevens bedoeld in artikel 3 van de wet van 8 augustus 1983, onder de nummers 1, 2, 5 en 7. Het gaat hier om de toepassing van het proportionaliteitsbeginsel.

Hetzelfde artikel 1389bis⁵ voorziet dat de Koning de modaliteiten bepaalt van de mededeling van de gegevens uit het Rijksregister en van het gebruik van het identificatienummer, en dat de Minister van Justitie de wijze kan bepalen waarop de juistheid wordt gecontroleerd van de gegevens die in het bestand van berichten worden ingevoegd.

In dit verband, meent de Commissie dat de huidige formulering van lid 1, in fine, van artikel 1389bis⁵, zowel een principiële als een praktisch probleem stelt.

Volgens dit artikel kan de Nationale Kamer het identificatienummer van het Rijksregister gebruiken, zonder dit echter aan een derde te mogen meedelen.

In zoverre het identificatienummer van dit Register als toegangssleutel tot het bestand wordt weerhouden, lijkt het evenwel logisch de deurwaarders zelf, die gegevens in het bestand invoeren, toe te laten het nummer te gebruiken, daar anders het risico op vergissingen blijft bestaan.

De deurwaarders hebben toegang tot het Rijksregister, maar zijn niet gemachtigd om het nummer te gebruiken, bij gebrek aan koninklijk besluit dat hun deze machtiging toekent.

Het is dan ook nodig dat deze belangrijke principiële aangelegenheid wordt geregeld in een koninklijk besluit.

Een dergelijk koninklijk besluit moet aan de Commissie worden voorgelegd opdat zij zich zou kunnen uitspreken over de overeenstemming van de toekomstige reglementering met de algemene beginselen van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De Commissie wenst dat het ontwerp van koninklijk besluit alsmede het ontwerp van ministerieel besluit dat deze modaliteiten vastlegt haar voorafgaandelijk voor advies worden voorgelegd.

5. Volgens artikel 1389bis⁷ kan de Nationale Kamer, nadat het Toezichtscomité (ingesteld door artikel 1389bis⁸, zie hieronder) daartoe toestemming heeft verleend, gegevens van het bestand van berichten gebruiken om daaruit gedepersonaliseerde informatie te halen bestemd voor wetenschappelijk onderzoek. Deze informatie is toegankelijk voor de Ministers van Justitie, Economie, voor de Wetgevende Kamers en voor het Planbureau, alsook op eensluidend advies van het Toezichtscomité voor alle betrokken personen en organisaties. Deze bepaling geeft geen aanleiding tot een bijzondere opmerking.

6. Artikel 1389bis⁸ stelt bij het Ministerie van Justitie een Toezichtscomité op het centraal bestand van berichten van beslag in.

Dit Comité wordt voorgezeten door een beslagrechter of door een magistraat of een emeritusmagistraat met tenminste twee jaar ervaring inzake beslag, aangewezen door de Minister van Justitie. Deze laatste wijst bovendien als lid van het Comité aan een jurist, een informaticus, een hoofdgriffier van een rechtbank van eerste aanleg en een vertegenwoordiger van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De Commissie is van oordeel dat alle leden van het Comité rechtstreeks door de Wetgevende Kamers zouden moeten worden aangewezen teneinde aan deze aanwijzing een grotere objectiviteit te verlenen. Ze verwijst naar het Toezichtscomité van de Kruispuntbank, ingesteld door de wet van 15 januari 1990. Ze meent evenwel dat de vertegenwoordiger van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer door de Commissie zelf zou moeten worden aangewezen.

Anderzijds, herinnert ze eraan dat ze in haar advies aangaande het ontwerp van wet tot aanpassing van de wet van 8 december 1992 aan de Europese Richtlijn, aanbeveelt dat een lid van de Commissie een volwaardig lid van het controleorgaan zou zijn. Met het oog op de coherentie, zou dezelfde bepaling voor het Toezichtscomité op het bestand van beslagen voorzien moeten zijn.

Bovendien zou moeten worden voorzien dat het Toezichtscomité jaarlijks een verslag over de werkzaamheden aan de Wetgevende Kamers richt.

De bevoegdheden van het Toezichtscomité worden opgesomd in artikel 1389bis¹⁰. Ze zijn vergelijkbaar met de bevoegdheden van het Toezichtscomité van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid en geven geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

Krachtens artikel 1389bis¹³ kan het Toezichtscomité de Nationale Kamer ermee gelasten de individuele toegangscode tot het bestand van berichten onwerkzaam te maken voor een termijn van één jaar, wanneer redelijke gronden bestaan om aan te nemen dat de houders ervan de wettelijke verplichtingen niet hebben nageleefd.

Deze schorsingsmaatregel is bijzonder opportuun. De memorie van toelichting preciseert dat het niet om een straf gaat, maar om een preventiemaatregel.

De deurwaarder op wie een dergelijke maatregel wordt toegepast, zal slechts onder het toezicht en door tussenkomst van zijn syndicus toegang hebben tot het bestand van berichten.

7. Artikel 1389bis¹⁴ voorziet in strafmaatregelen tegen de organen of de aangestelden van de Nationale Kamer die niet de nodige maatregelen hebben getroffen voor de registratie, de bewaring en de mededeling van de gegevens die in het bestand van berichten moeten worden opgenomen, of die het register niet voortdurend hebben bijgewerkt.

Er zijn eveneens strenge straffen voorzien voor degenen die bewust hun individuele toegangscode zouden hebben bekendgemaakt of die het vertrouwelijk karakter van de gegevens niet zouden hebben geëerbiedigd.

8. Artikel 1390bis voorziet dat de berichten in het bestand van berichten worden bewaard gedurende een termijn van drie jaar. De mogelijkheid zou moeten worden voorzien om de schrapping van de gegevens te vragen, indien het beslag wordt opgeheven alvorens de termijn van drie jaar is verstreken.

9. Artikel 1391, 1 bepaalt dat de advocaten, door toedoen van de Nationale Orde van Advocaten, de gerechtsdeurwaarders en de ontvangers van de Administratie der directe belastingen en van de Administratie van de B.T.W., Registratie en Domeinen die belast zijn met een inningsprocedure ten gronde of bij wijze van beslag tegen een bepaald persoon, kunnen kennis nemen van de berichten bedoeld in artikel 1390.

De notarissen, door toedoen van de Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen, zijn gemachtigd de berichten te raadplegen die bedoeld zijn in artikel 1390 en opgesteld zijn in naam van de personen van wie de goederen het onderwerp zijn van een van hun ambtelijke akten.

Krachtens artikel 1391, 3, geschiedt de raadpleging van de berichten op de wijze vastgesteld door de Koning, hetzij aan de hand van teleprocessing, hetzij op een magnetische drager, hetzij door enig ander middel dat de mogelijkheid biedt het vertrouwelijk karakter en het beroepsgeheim te waarborgen.

Volgens de Commissie is het niet wenselijk om, in de wet, de technische middelen voor de raadplegingen te vermelden, maar is het verkieslijk om de precieze bepaling van deze middelen over te laten aan de Koning.

De toegang tot de gegevens opgenomen in het bestand van berichten geschiedt door middel van individuele toegangscode die niet aan derden mogen worden bekendgemaakt.

Ieder verzoek tot raadpleging van het bestand van berichten moet, naast de toegangscode vermelden naam, voornamen, beroepsadres van de verzoeker, de schuldeiser, de persoon op wie de raadpleging betrekking heeft, de reden van het verzoek overeenkomstig artikel 1391, 1 en, in voorkomend geval, de datum van de laatste akte opgesteld ten laste van de persoon op wie het beslag betrekking heeft.

10. Artikel 1391, 6 voorziet dat alle personen die zijn opgenomen in het bestand van berichten beschikken over een recht van toegang en een recht op verbetering, overeenkomstig de artikelen 9 tot 15 van de wet van 8 december 1992.

Volgens de Commissie heeft het weinig nut de rechten van toegang en op verbetering, voorzien in de wet van 8 december 1992, in herinnering te brengen. Er zou daarentegen moeten worden verwezen naar de artikelen 5 en 16, die de fundamentele beginselen van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer vastleggen.

De andere bepalingen van het voorontwerp van wet hebben hoofdzakelijk als voorwerp de wijziging of de precisering van bepaalde grond- of procedureregels zonder bijzondere weerslag op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie, rekening houdend met de voorgaande opmerkingen en aanbevelingen, een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. PAUL.

(get.) P. THOMAS.